

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหารของครูปฐมวัยเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

Development of Learning Activity Sets by Organizing Project-Based Experiences Local Knowledge Food Aspect of the Primary School Teachers in the Municipality of Phetchaburi in Phetchaburi Province

ดวงพร สุขคติพัฒน์ *
Duangpron Sukhtiput *

สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Division of Early Childhood, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. E-mail: aj.yooie30@gmail.com

Received: 2 October 2018, Revised: 29 November 2018, Accepted: 28 December 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารของครูปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของต่อการใช้ชุดกิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์ แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร ของครูปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เลือกรูปแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากโรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี 4 โรงเรียน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารจำนวน 42 ชุดและแบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์แบบโครงงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ แบบโครงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.85 (คิดเป็นร้อยละ 68.50) และหลังจากการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน แล้วมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.20 (คิดเป็นร้อยละ 92.00) ซึ่งพบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการเกี่ยวกับ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่น มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และผลการประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร ความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงานเพื่อสร้างเครื่องมือในการประเมิน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 4.34) เมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า ครูปฐมวัยที่เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมา มีความพึงพอใจมากในเรื่องด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านผู้เรียน ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านประเมินผลการเรียนอยู่ระดับมากเช่นกัน

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร ครูปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop learning activity packages by organizing experiences in the local wisdom food project model of preschool teachers, schools under the jurisdiction of Phetchaburi Phetchaburi province to be effective according to the criteria 80/80 and 2) to study the opinions of the use of activity sets experience plan for local wisdom food of preschool teachers. Phetchaburi municipal schools Phetchaburi province population used in research a preschool teacher, a public school under the Phetchaburi city Phetchaburi Province select purposive sampling by selecting from 20 schools in the Phetchaburi municipality school, 20 schools in the area. learning activity set by organizing project-based experiences 42 local wisdom on food and the evaluation form for early childhood teachers in using learning activity packages by organizing project-based experiences local wisdom in food

The research found that the efficiency of the learning activity set by organizing project-based experiences local wisdom on food found that knowledge and understanding about organizing project-based experiences of early childhood teachers prior to organizing the project experience, the average value was 6.85 (equivalent to 68.50 percent) and after organizing the project experience, the average score was 9.20 (equivalent to 92.00 percent). with Learning activity set by organizing experience projects in local wisdom effective in accordance with the standard criteria and results of evaluating the satisfaction of early childhood teachers of early childhood teachers in using the learning activity package by organizing the project experience, local wisdom on food Satisfaction with use learning activity sets by organizing project-based experiences to create tools for evaluation at a high level (average = 4.34). When considered in each issue, it was found that early childhood teachers who attended the training were most satisfied with the activity aspect. teaching and learning were second most satisfied with the subject of instructors in the media and learning support. And the evaluation of grades is at the same level

Keywords: project experience management, local wisdom on food, early childhood teachers

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 [1] เป็นหลักสูตรสำหรับ สถานศึกษาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดีมีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์ แนวทางการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานไม่ใช่รูปแบบการสอนใหม่ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย พบว่า นานาชาติโดยเฉพาะในยุโรปและอเมริกาได้ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 21 แต่อาจมีการเรียกชื่อและการแบ่งชั้นตอนหรือรายละเอียดในกระบวนการดำเนินการที่แตกต่างกันไป เช่น การสอนแบบโครงการ (Project approach) หรือ การทำโครงงาน (Project work) หรือ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based learning) (PBL) [2] สำหรับในประเทศไทยได้มีผู้ที่สนใจนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กในระดับปฐมวัยมาเป็นระยะเวลาหนึ่งและเมื่อมีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงได้มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในรูปแบบนี้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น หลักการสำคัญที่มีร่วมกันคือ โครงงาน (Project) [3] เป็นการศึกษาหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งในระยะยาวที่ผู้เรียนทั้งห้องหรือในกลุ่มย่อยเลือกมาศึกษาและช่วยกันวางแผนและทำการสืบเสาะหาความรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลายอาจใช้เวลาหลายวันหรือหลายสัปดาห์ทำให้เกิดการทุ่มเทศึกษาทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจหัวข้อนั้นอย่างลึกซึ้ง และได้รับความรู้ที่พวกเขาสามารถนำไปใช้ในอนาคต โครงงานต้องทำให้เด็กได้ใช้ความพยายามค้นคว้าวิจัยด้วยตัวเอง [4] โดยครูและเด็กจะร่วมกันออกแบบกระบวนการทำโครงงานไปพร้อมกันเด็กมีส่วนร่วมโดยตรงในการพัฒนาและคิดรูปแบบหรือกระบวนการของโครงงานเพื่อทำให้โครงงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ครูและเด็กจะช่วยกันพิจารณาว่าต้องตอบคำถามอะไรบ้างทำการทดลองอะไรและต้องทำอะไรนอกเหนือจากนี้หรือไม่และเด็กจะบันทึกกระบวนการทั้งหมดอย่างไร โครงงานสามารถทำได้หลายรูปแบบและใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย การค้นคว้า การทดลองการสัมภาษณ์หรือทัศนศึกษาเป็นต้นอีกทั้งโครงงานจะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ออกการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้เด็กช่วยกันคิด ช่วยกันทำการทดลองหรือรวบรวมข้อมูลช่วยกันบันทึกและสรุปผล เด็กสามารถเรียนรู้ความรู้หรือแนวคิดใหม่ได้ในหลายสาขาตามความสนใจโดยไม่ได้แยกสาขาวิชา การทำโครงงานจึงควรมีหลาย ๆ วิชามาประยุกต์หรือบูรณาการเข้าด้วยกันและครูสามารถสอดแทรกความรู้หรือทักษะด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมในโครงงานให้แก่เด็กไปพร้อมกันด้วย เช่น การพัฒนาด้านสติปัญญา การเข้าสังคม และการพัฒนาด้านร่างกายตามวัย [5]

การบูรณาการเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องอาหาร ในการจัดประสบการณ์ เพชรบุรี เป็นแหล่งที่ขึ้นชื่อเรื่องของขนมเมืองเพชร เป็นคำที่ใช้เรียกขนมที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเพชรบุรีซึ่งมีหลายชนิดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันขนมที่เป็นเอกลักษณ์ของเพชรบุรีคือ ขนมที่ทำมาจากตาล โตนดขนมที่ทำจากตาล โตนดนี้ มีกล่าวถึงในบทสวดสุบินของเก่า ที่ว่า ขนมเพชรบุรี ใหญ่สู้ดีทั้งหวานมัน ผู้ดีเมืองเพชรนั้น เขายกย่องเป็นของดี โตนดเต้าและจาวตาล เป็นเครื่องหวานเพชรบุรี กินกับน้ำตาลดี ของมากมีมาช่วยกินและยังมีขนมหวานอีกมากมาย เช่น ขนมตาล ดังเมคือขนมที่ทำจากน้ำตาลสดนำมาเคี้ยว ขนมจีบหนู ข้าวเกรียบงา และขนมหม้อแกง [6] ยังมีอีกหลายชนิดซึ่งขนมบางชนิดได้เลือนหายไปอาจเนื่องจากวิธีการ ขั้นตอนการทำที่มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน หรือมีความประณีตในการปฏิบัติมาก จึงทำให้ชื่อขนมเหล่านั้นได้หายไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจ สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารของครูปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้และการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน เป็นการสร้างความตระหนักให้กับครูปฐมวัยใน โรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี และเพื่อเป็นการสืบทอด ปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารของครูปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยโรงเรียนสังกัด เมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ต่อการใช้ชุดกิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์ แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยคัดเลือกจากโรงเรียนเทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี 4 โรงเรียน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการศึกษาเฉพาะ การพัฒนา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารของครูปฐมวัย โรงเรียนสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือหลักที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหารจำนวน 42 ชุด ระยะเวลา 14 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ครั้งละ 40 นาที
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการทดลอง

3.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร

3.1.1 ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารจากเอกสาร งานวิจัย และหนังสือ คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างชุดกิจกรรม

3.1.2 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เพื่อศึกษาคำชี้วัดและมาตรฐานที่สอดคล้อง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร ซึ่งทำให้ได้แนวทางในการจัดสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่สำคัญและกิจกรรม หน่วยการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้อง

3.1.3 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขั้นตอน การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การกำหนด การจัดกิจกรรม แบ่งขั้นตอนออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) ชั้นให้ความรู้พื้นฐาน 2) ชั้นกระตุ้นความสนใจ 3) ชั้นจัดกลุ่มร่วมมือ 4) ชั้นแสวงหาความรู้ 5) ชั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และ 6) ชั้นนำเสนอผลงาน

3.1.4 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร ใช้การหาการแจกแจงความถี่ และร้อยละ กำหนดเกณฑ์ดังนี้

- คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายถึง มีทักษะในการสร้างแบบประเมินระดับต่ำมา
- คะแนนร้อยละ 50 – 59 หมายถึง มีทักษะในการสร้างแบบประเมินระดับต่ำ
- คะแนนร้อยละ 60 – 69 หมายถึง มีทักษะในการสร้างแบบประเมินระดับปานกลาง
- คะแนนร้อยละ 70 – 79 หมายถึง มีทักษะในการสร้างแบบประเมินระดับสูง
- คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง มีทักษะในการสร้างแบบประเมินระดับสูงมาก เสนอ

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

3.1.5 นำข้อบกพร่องที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับครูปฐมวัย โรงเรียน เทศบาลสังกัดเมืองเพชรบุรี

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 แบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหารมีดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัย โดยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และคู่มือต่าง ๆ

3.2.2 กำหนด กรอบและจุดประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับชุดกิจกรรม โดยเป็นลำดับขั้นตอนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร

3.2.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร จำนวน 20 ข้อแบ่งออกเป็น 6 ด้านคือด้านผู้สอนด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านประเมินผลการเรียน ด้านผู้เรียน

3.2.4 หาค่าความเที่ยงตรงแบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทางสถิติ คือสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารของครูปฐมวัยโรงเรียนสังกัดเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์แบบโครงงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ แบบ โครงงาน

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน (ร้อยละ)	หลังการจัดการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน (ร้อยละ)
ครูปฐมวัย	20	68..50	92.00

จากตารางที่ 1 การพัฒนาความรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารพบว่าความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์แบบโครงงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ แบบโครงงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.85 (คิดเป็นร้อยละ 68.50) และหลังจากการ การจัดประสบการณ์แบบโครงงาน แล้วมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.20 (คิดเป็นร้อยละ 92.00) ซึ่งพบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น

2. ผลการ ชุคกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบ โครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูปฐมวัย หลัง จากทดลองใช้ชุกกิจกรรมในระยะที่ 1 เมื่อให้ ประเมินประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในการ ใช้ชุกกิจกรรมการเรียนรู้โดย การจัดประสบการณ์แบบ โครงงาน ครูมีทักษะมีระดับต่ำ-ต่ำมาก อยู่ระหว่างร้อยละ 25.00-20.00 โดยมีทักษะสูงมาก เพียงร้อยละ 5.00 เท่านั้น เมื่อมีประชุมปฏิบัติการ วางแผน ปรับรูปแบบ และเข้าใจถึงการ ใช้ชุกกิจกรรม พร้อมให้คำ แนะนำ เสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีกร ใช้ชุกกิจกรรมระยะที่ 2 เพื่อเติมเต็มอย่างต่อเนื่อง ครูมีการพัฒนาทักษะ เพิ่มขึ้น และระยะที่ 3 ไม่ปรากฏครูผู้สอนที่มีทักษะในระดับต่ำมาก ต่ำและปานกลางเลย ครูปฐมวัย ส่วนใหญ่มีทักษะ ในระดับสูงมากถึงร้อยละ 90.00

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการ ใช้ชุกกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบ โครงงานภูมิปัญญา ท้องถิ่น ด้านอาหาร มีดังนี้

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.ด้านผู้สอน	4.45	1.15	มาก
2.ด้านเนื้อหา	4.35	1.10	มาก
3.ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.90	1.20	มากที่สุด
4.ด้านสื่อสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	4.10	1.03	มาก
5.ด้านการประเมินผลการเรียน	4.00	1.01	มาก
6.ด้านผู้เรียน	4.25	1.06	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34		มาก

จากตารางที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการ ใช้ชุกกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร ความพึงพอใจต่อการ ใช้ชุกกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ แบบโครงงาน เพื่อสร้างเครื่องมือในการประเมิน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 4.34) เมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า ครูปฐมวัยที่เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย = 4.90/ 1.20 รองลงมา มีความพึงพอใจมากในเรื่องด้านผู้สอนค่าเฉลี่ย = 4.45/1.15 ด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ย = 4.35/1.10 ด้านผู้เรียน ค่าเฉลี่ย = 4.25/1.06 ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนค่าเฉลี่ย = 4.10/1.03 และด้านประเมินผลการเรียน ค่าเฉลี่ย = 4.00 /1.01 อยู่ระดับมากเท่ากัน

อภิปรายผล

1. ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ แบบ โครงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.85 (คิดเป็นร้อยละ 68.50) และหลังจากการ การจัดประสบการณ์ แบบ โครงงาน แล้วมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.20 (คิดเป็นร้อยละ 92.00) ซึ่งพบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการเกี่ยวกับ ชุคกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบ โครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การพัฒนา ชุคกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบ โครงงานภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูปฐมวัย แบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 เมื่อให้ครูปฐมวัยได้ใช้ชุกกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ของครูปฐมวัย มีทักษะในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.00 และมีระดับต่ำ-ต่ำมาก อยู่ระหว่างร้อยละ 25.00- 20.00 โดยมีทักษะสูง

มากเพียงร้อยละ 5.00 เท่านั้น เมื่อมีประชุมปฏิบัติการ วางแผน ปรับรูปแบบ และเข้าใจถึงการใช้ชุดกิจกรรม พร้อมให้คำแนะนำ เสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการใช้ชุดกิจกรรม

ระยะที่ 2 เพื่อเติมเต็มอย่างต่อเนื่อง การเข้าใจถึง กระบวนการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ครูปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะเพิ่มขึ้น

ระยะที่ 3 ไม่ปรากฏครูผู้สอนที่มีทักษะในระดับต่ำมาก ต่ำและปานกลางเลย ครูปฐมวัย ส่วนใหญ่มีทักษะในระดับสูงมากถึงร้อยละ 90.00

จะเห็นว่าครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจในไม่ว่าจะเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน มีลักษณะที่จะแตกต่างจากการจัดประสบการณ์แบบเดิมเช่น กระบวนการ การสอน จะแบ่งออกเป็นขั้นตอน แนวคิด ของ คุชฌิโยเฮลา และคณะ [7] ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาโรงเรียนในประเทศไทย โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนรู้ เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและรัดกุม ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงาน โครงงานจริง ในขั้นแสวงหาความรู้ (2) ขั้นกระตุ้นความสนใจ ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใคร่รู้ ถึงความสนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (3) ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผน ดำเนินกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนของตนเอง โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้น ๆ เรียบร้อยแล้ว (4) ขั้นแสวงหาความรู้ ในขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการทำกิจกรรม ดังนี้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม โครงงาน ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจนักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเล่มสรุปรายงานจากโครงงานที่ตนปฏิบัติ (5) ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามถามนักเรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้และ (6) ขั้นนำเสนอผลงาน ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยครูออกแบบกิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ และบทบาทของครูผู้สอนก็สำคัญ คือ ครูจะต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ขึ้น คือ ครูจะต้องเป็นผู้สังเกต โดยสังเกตการทำงานของนักเรียนและการเล่นของนักเรียน ครูต้องสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ โดยใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการเรียนรู้แทนการบอกกล่าว ครูต้องศึกษาและรู้จักข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแสดงบทบาทให้เหมาะสมในการทำให้เกิด Active Learning กับนักเรียนเป็นรายคน ซึ่งบทบาทหรือสิ่งเหล่านี้ที่ครูแสดงออกมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ความพึงพอใจของครูปฐมวัยในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหารจากการทำแบบประเมิน ความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน เพื่อสร้างเครื่องมือในการประเมิน ในระดับมาก ในการจัดทำแบบประเมินนี้ผู้วิจัยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียน และด้านผู้เรียน เมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือมีความพึงพอใจมากในเรื่องด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านผู้เรียน ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียน

การสอน และด้านประเมินผลการเรียนอยู่ระดับมากเท่ากันประเมินระดับปฐมวัยควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก และนอกจากนั้นต้องประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกลงมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อสร้างเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย แนวทางการประเมินการจัดการเรียนรู้ของปฐมวัย ซึ่งทำให้หลักสูตรอบรมสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 [1] ที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ และสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ และเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กล่าวว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการ ผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งหลักสูตรได้มุ่งเน้นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร ทำให้ครูปฐมวัยสามารถใช้การจัดการเรียนการสอน ควรมีการติดตามผลเพื่อเป็นประโยชน์และปฏิบัติจริง
2. การศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยของต่อการใช้ชุดกิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์ แบบโครงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร นั้นเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาต่อยอด ความเห็นระหว่างกันและการนำไปใช้ของครูปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560; สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานขั้นพื้นฐาน: 2560.
- [2] นุชผา เรืองรอง. การให้การศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย; นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช: 2550.
- [3] พัชรี ผลโยธิน. หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ ตอนที่ 6.3 นนทบุรี; สาขาวิชาศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2553.
- [4] วรนาทรักสกุลไทย และคณะคุณอนุบาล โรงเรียนเกษมพิทยา. สูดยอดเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบครูกี่มืออาชีพ; กรุงเทพมหานคร: แสบปี เลิร์นนิ่ง. 2559.
- [5] วิวัฒนา มัคคสมัน. การสอนแบบโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 3); กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554.
- [6] ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและงานปกครอง. กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. “ข้อมูลการปกครอง.” [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.dopa.go.th/padmic/jungwad76/jungwad76.htm> [ม.ป.ป.].
- [7] ดุษฎี โยเหลา และ คณะ. การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชนจากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย; กรุงเทพฯ: หจก. ทิพย์วิสุทธิ. 2557.